

El viatge historic de Don

14 d'agost, jorna

El comiat memorable : Barcelona - Madrid en el
Angoixa, ira, afecte, respecte, por : Paraules de
res diputados : Taxis barcelonins, grisos de pols
nya, en el Congrés : Els dos homes : Fam

BARCELONA - MADRID

Si algú dubtava, encara, de la voluntat de Catalunya, l'espectacle que el poble de Barcelona oïri dijous al vespre, en marxar cap a Madrid els portadors de l'Estatut, hagué d'esclairar d'una manera definitiva, aquell dubte.

D'una manera espontània, sense crida oficial ni oficiosa de cap mena, sense obeir a cap organització, el poble de Barcelona acudí a acomiadar els expedicionaris, amb l'entusiasme que només senten els homes conscients dels seus drets.

Hem dit el poble de Barcelona, referint-nos a l'espectacle meravellós, emocionant, inoblidable que oferí l'estació de França. Hem de dir, però, de seguida, que no fou tan solament el poble de Barcelona el que va donar aquesta prova palesa de civisme i de responsabilitat, sinó que fou tot el poble de Catalunya. Des de l'estació de França fins a Almacelles — darrer poble de Catalunya — podem dir que el tren històric que conduïa el president de la Generalitat i l'Estatut de Catalunya, no va moure's d'un

llem ja dels homes representatius — sentíem una mica de responsabilitat davant la fe, la voluntat indestructible, d'aquell poble que es passava una nit sense dormir per tal de poder repetir, una vegada més, els mots solemnes, gràfics, eloqüents: ¡no al·lueix!

Si ens va meravellar l'espectacle de pobles com Sant Vicenç, Picamoixons, Espiga del Camp, Montblanc, Borges Blanques, Lleida, Vinaixa, Almacelles, i tants d'altres on es van pronunciar discursos i en els quals hom ens va rebre i acomiadar amb música i visques i un entusiasme infinit, més encara va admirar-nos i meravellar-nos, l'espectacle brunzent d'aquells altres pobles, per davant els quals el tren de l'Estatut, passava com un llamp. La gent d'aquells pobles no pogueren veure, ni tan solament, el nostre del president Macià. El tren passava per llur davant com una exhalació, però ells, la gent d'aquell poble, no volien ésser menys que la dels altres pobles de Catalunya i allí era tothom. A les andanes, veïen una taca negra que vibrava; veïen volar banderes i moradors; els crits i

nostre pas per les terres de Castella, fou observat amb una viva curiositat.

Els camperols esguardaven el pas del comboi amb un posat que no sabem com reflectir en aquestes ratlles. Miraven, miraven i no veïen res, és clar. El tren passava brunzent camí de Madrid, deixant enrera núvols de fum que es desfeien de cara al cel.

La gent del camp, però, esguardava el pas del comboi, no pas amb aquella curiositat amb què esguardaven el pas d'altres combois. Sabien que dintre d'aquell tren hi anava una ambaixada de Catalunya; sabien que dintre d'un d'aquells vagons hi anava el president Macià; i esguardaven la marxa furiosa del tren, amb els ulls oberts com unes taronges. Ens va fer l'efecte que molts i molts d'aquells camperols veïen en la majestuositat de la locomotora, la figura d'aquell home del qual els havien dit tant de mal, que anava cap a Madrid, amb tot el poble de Catalunya dintre els vagons. I en una barreja de temença, de respecte i d'emoió, es quedaven palplantats sense saber si allò era una sort o una desgràcia per a Castella, erma i trista...

LEUÍS AYMAMÍ BAUDINA

coctelera enorme on tots aquests ingredients hi eren furiosament remenats.

A "El Henar", uns comunistes veïns de la taula on s'hiem Dencàs i jo, expliquen, entre indiferents i indignats:

"Se han repartido silbato a diversos grupos de socialistas..."

Però, en aquesta tarda del dijous, a l'hemicicle del Congrés s'han dit, amb serenitat i amb sinceritat, unes paraules.

"L'angoixa Macià" ha estat present, aquesta vigília de viatge, en la mitja claror severa de la Cambra. Des de la tribuna, presento que els gestos violents d'Unamuno comenten, a Morand, el tema del dia. La passió aïscada ohir per la freda eloqüència de Sánchez Román — grande vedette — quan parlà de la Convenció i del Comitè de Salut Pública, s'ha escut en la imminència de la figura de Macià, portador de l'Estatut.

Però, en encendre's els llums, Ortega y Gasset, Eduardo, ha demanat la paraula. Amb la seva sensibilitat, Ortega ha sentit l'imperiosa de traduir l'ambient en paraula, i ha aixecat la veu per explicar, en ratlles concretes, el cas Macià. A la mateixa hora, allí a Barcelona, el President s'enfilava, agut, al "pullman", entre les aclamacions de la multitud frenètica.

"Señores diputados... Con motivo del viaje del señor Macià..."

Tothom ha dreçat les orelles. El senyor Besteiro, a la presidència, ha deixat les ulleres d'or sobre la taula.

"...sepan, pues, que si hay esta hostilidad no la compartiremos, y que España entera y Castilla y Madrid, que representa a España, sienten la mayor cordialidad hacia Cataluña... Nosotros pedimos al Gobierno que colabore para que esos venenos y esas ponzoñas no contribuyan a disgregar las fuerzas de esta España que queremos construir..."

Després ha estat la veu dura d'aquest home estrany i fraternal que és Soriano, en una evocació llunyana i viva de 1903. En un escó d'aquells, per la paraula de Soriano, ha ressuscitat un moment la figura blanca i bona del Doctor Robert, diputat de Catalunya.

"...llegaron a estos bancos y todos cuantos diputados les rodeaban hicieron el vacío a los cuatro embajadores de Cataluña, como si fueran apedados. Yo tuve el alto honor de ser el único diputado que se sentó junto a ellos..."

L'ombra de Macià ha passat, després, per la Cambra, en una evocació solemne i austera. Aquell diputat de Borges, orgullós i rebel, que clamava contra la Llei injusta i que repudiava un Parlament insensibilitat, revisita en la paraula emocionada de Rodrigo Soriano.

Després ha estat, encara, Lluís Companys. Viva consciència d'aquestes hores, el cap de la minoria catalana s'ha aixecat, emocional i digne, per donar gràcies. La Cambra ha saludat amb un llarg aplaudiment les paraules de Companys.

"Nosotros ni siquiera podemos hablar ahora de cordialidad, porque esta palabra podría presuponer una condicionalidad a la conveniencia, y no es este nuestro sentimiento, porque el sentimiento, aunque se quiera, no se puede condicionar. Nuestro sentimiento es decirlo que queremos ir juntos con vosotros en las glorias y en los dolores, en las grandezas y en la penuria, para seguir juntos la ruta de nuestros destinos..."

Després de la sessió, quan els diaris del vespre han donat compte dels discursos, l'angoixa Macià era només l'expectació Macià.

Fins a la tarda de dijous no se sabia què passaria l'endemà; des del vespre de dijous, se sabia què passaria l'endemà: el que va passar. Exactament.

Després del discurs, pels passadissos, Companys reia amb el seu ample rictus de satisfacció, i "passava", content, per al llapis meravellós de Bagaria...

tent, per al llapis meravellós de Bagaria...

Dijendres. Nou del matí. Camí de Guadalupe, sota un sol d'estepa. La cinta de la carretera es perd en el desert. Marxem, amb uns companys catalans, a rebre el tren del President. La impaciència de l'espera se'ns ha fet insuportable. En el cotxe, Dencàs, Millàs-Rauriel, Tomás, Beria Cambra — gentilíssim — que ha volgut acompanyar-nos, i el cronista.

Pel camí, a la sortida d'Alcalá de Henares, passa la caravana d'automòbils que ve de Barcelona. Enyoràvem, ja, els nostres taxis barcelonins, grisos de color i de pols de set-cents quilòmetres de marxa. Passen a tota màquina i saluden, sense conèixer-nos, el nostre crit de benévola. Un, dos, tres, deu, fins a una vintena. En veïen més, verassament.

Finalment, Guadalupe, on esperàvem l'express de Barcelona. A l'estació ens trobem amb la simpatia de Juan Olmedilla, el repòrter de "Heraldo", l'amic Pugés, de "Ahora", i un fotògraf.

A la plaça, desesperats, els omics Romero i Reisch. Han vingut també en automòbil — matrícula de Barcelona —, l'han deixat en una ombra

—Era com un carrer, pel mig del qual passava el tren — comenta Gasol, amb la mirada en el paisatge nou d'aquesta Castella que no coneixia.

"Si haguéssiu vist!..."

Es com un enlluernament, encara. Aquell últim poble català. Aquell poble d'Aragó, que ha demanat: "Dónde está el Abuelo?"

L'express camina ara, a tota marxa, per la plana. Sol, molt de sol, i amples camps segats. Algun camperol s'ha llevat el barret al pas del tren, en un explícit gest de respecte. Hem presentat el seu comentari:

"—Ahí va Macià..."

Madrid. Atocha. L'andana — on esperen els ministres d'Instrucció Pública, d'Economia i de Foment, i diversos sots-secretaris — és plena de gent. Ovocions en entrar el tren. Sobre els cotxes d'altres combois aturats, centenars de ferroviaris aplaudeixen i victoregen Macià. En aparèixer el President — pulcre, somrient, jove — a l'estrep del cotxe, una nova ovació. I molts braços que abraçen: Per deixar pas fins al vestibul de l'estació, dues files d'homes han fet braçat. Un d'ells és el senyor ministre de Foment. Un altre, José Sánchez Guerra...

finia figura de "gentleman", que caminava, amb un somriure, carrer d'Alcalá. Molts compatriotes l'aturaven al pas:

"—Jo també sóc català. Salut, senyor President!..."

La gran emoció de la jornada? Una: severa, eloqüent, viva. La del lliurament de l'Estatut, a la Presidència, a dos quarts de sis de la tarda del diumenge històric, dia 14 d'agost.

Front a front dos Presidents, dues paraules, dos gestos, dues vistes. També dos afanyos, dos afectes de cor, dues fidelitats a una gran causa de llibertat i de Dret. Dos homes.

Francesc Macià, alt, fi, austre, sobri, elegant, recte, amb més fets que paraules. Alcalá Zamora, breu, cordial, florit, orador meravellos, emoció fàcil, passió gesticulada.

Hom ha de llegir, en l'hora solemne, el seu missatge, que és el sobri discurs d'un poble. Mira endavant, fita a fita, fidel al destí que l'empeny.

L'altre pot improvisar, amb la seva paraula florida, en l'hora greu, la seva resposta. Recull l'anhel d'un poble, que respecta perquè és un liberal, però que no pot sentir perquè no és un català. Mira al cel i té gestos d'abraçada.

Minuts abans de sortir de Barcelona el tren que conduïa Francesc Macià i el seu seguit cap a Madrid. Un frenesí de multituds, d'entusiasme, d'exigència, de banderes, de victors. A la nit, Catalunya es mobilità tota, en igual proporció, al llarg de la via ferrada... (Foto Sagarra.)

mateix carrer. Un carrer, de banda i banda del qual, només sortien aclamacions i crits enèrgics exposant una vegada més la ferma voluntat del poble de Catalunya.

La nit del 14 d'agost, el poble de Catalunya ratificà, d'una manera eloqüent, sense volta de full, contundent, el referèndum del dia 2. A nosaltres, sincerament, ens va impressionar d'una manera més intensa, més emotiva, l'espontània manifestació de tots els pobles de Catalunya la nit del 14 d'agost, que tots els centenars de milers de vots del dia 2.

Passant amb el tren, veïeu la gent dels pobles, amb els rostres congestionats, els braços tremolosos d'emoió, i els ulls humitejats, cridant: ¡no al·lueix! I aquests dos mots van resonar, d'una manera constant, amb la mateixa energia, a dos quarts de vuit del vespre a l'estació de Barcelona, que a les dues de la matinada, a l'estació llunyana d'Almacelles.

Aquella nit — la nit del 14 d'agost — el poble de Catalunya va vetllar, esperant el pas de l'ambaixada que anava a Madrid. I tots els que anàvem en el tren històric — no par-

els visques eren més forts que la remor persistent de la ferramenta del tren, i per les finestres del "pullman" entraven, com una injecció, els crits d'encoratjament i d'adhesió d'aquell poble que havia esperat hores i hores de negra nit, per a veure — durant un minut, durant uns segons només — el pas de l'ambaixada de Catalunya i ratificar-li, fos com fos, la seva adhesió cordial, afectuosa, fanàtica, si val el mot.

Quan vam entrar, en terres d'Aragó, cap passatger del tren històric no tenia el més petit dubte que havien deixat un poble en pau. En pau de guerra, o de pau. No importa. Tot depenia dels fets que es produïssin terres enllà.

Tocant a Catalunya — a Binéfar — el prestigi paternal de l'avi, encara durava. I els expedicionaris escoltaven, encara, en llengua que no és la nostra, mots d'encoratjament i d'entusiasme i visques a una "Cataluña libre" i a un "abuelo" que ens creïem que era per a nosaltres sols.

No calgué pas que el tren anés engarlandat de banderes catalanes. El

MADRID

Madrid ha viscut aquest dies, unes rares hores d'angoixa. Arreu, arreu, les mateixes paraules, idèntiques conveses:

"—Cataluña... Macià... Cataluña... Macià..."

Dimencres i dijous passats, l'expectació era al voig blanc.

Ho era a les terrasses de "Negresco".

Ho era a les terrasses de "Ne- da de la Puerta del Sol."

Ho era — ja no caldrà dir-ho — a la rotonda del "Palace".

Ho era a les redaccions.

Ho era a la Cambra, al cent per cent.

En la matinada, al "dancing" de "El Retiro", sota el dibuix del saxofon d'un "boy" de Harry Flemming, vaig poder sentir, encara, el comentari:

"—Cataluña... Macià..."

Angoixa, ira, afecte, neguit, amenaça, respecte, por... El Madrid que, en la nit sofocosa, esperava el tren del President Macià, era com una

A la sortida de l'estació d'Atocha, el cotxe del President és seguit per amics i curiosos que aplaudeixen i es descobreixen amb respecte. (Foto Marín.)

de la plaça i, mentre esmorçaven, al·lueix els ha punxat els neumàtics... El "jeff" de l'estació de Guadalupe s'ha sentit polsica, i no ens volia deixar passar a l'andana. Però, naturalment, jo tenim els billetes... i passem!

Els que no passen — amb l'excusa que l'express ve complet — són Romero i Reisch. No tocarà altre remei que reparar les rodes i tornar a Madrid per carretera...

Fa impressió aquest "pullman" on viatja Macià. Hi ha, encara, sota el sol castellà, un enlluernament de les bengales enceses, dels victors i dels entusiasmes de les multituds en la nit, que han quedat en terra, allí boix, en l'horitzó frater.

En saludar Macià, saludem un home somrient, agut, cordial:

"—Senyor President..."

En l'acompanyament hi ha encara, impressionant, la joia de la nit viscuda, inoblidable.

"—Si haguéssiu vist Barcelona!"

"—I Borges!"

"—I Lleida!"

"—I Montblanc!"

"—I Sitges!"

"—I..."

Evocació de visques, de crits, d'entusiasme, d'afanyos en carn viva. Evocació de poble en pau, que cruu i es-

Ha estat, aquesta de Madrid, una rebuda apoteòtica?

No, no ha estat una rebuda apoteòtica. Ha estat la rebuda cordial, correcta i serena que calia esperar. Res més. Res menys. A fora, un grup de socialistes — sembla — inicià uns vitells. Però els aplaudiments els li- mitem. Ja estic segur que Don Francesc Macià està sincerament satisfet de la seva arribada a Madrid. No era el poble qui l'havia de rebre. Eren els seus representants. Aquests ho han fet amb una sincera cordialitat, amb un respecte sincer.

No era el carrer madrileny, diuen- dres, el termòmetre. Era la Cambra, eren els diputats. I en el Saló de Sessions del Congrés esclatà, en entrar-hi Don Francesc Macià, una ovació llor- ga i cordial. Una ovació al vell dipu- tat integerrim, al rebel, al cavaller, al lluitador. Però — també — una ova- ció a Catalunya. Una ovació que in- clou, en allargar les mans al Presi- dent, el diputat Roberto Castrovido.

Quan — en sortir del Congrés, aquell mateix vespre — Macià i els seus amics es passejaren per Madrid i, a peu, arribaren fins a la Puerta del Sol, Macià fou saludat i aplaudit.

"—El senyor Macià, el senyor Ma- cià..." — es constata amb expectació.

El poble veia per primera vegada, amb respecte i amb simpatia, aquella

I en la veu, cordials emocions de soli- dariatat...

"...No, no hemos sido, no somos, no queremos ser una legación ni una embajada. No somos embajadores que vayan a tratar en tierra extraña; no nos hemos movido de nuestro solar, y la voz que ahora oís, señores del Gobierno, es voz de hermanos..." ha dit Macià, amb la seva veu severa, al President del Govern Provisional de la República. I ha afegit, en el curs del digne missatge que li feu tremolar la paraula:

"...Aquí tenéis, pues, el Estatuto. Vedlo, y aunque puedan darse prejuicios históricos, propios de tantos siglos monárquicos; aunque puedan existir divergencias doctrinales, explicables después de haber reinado el cesarismo de reyes y el cesarismo de Estado, todos han de reconocer — así lo esperamos — la verdad profunda de lo que se dijo en Barcelona, al proclamar el resultado de la votación. El sí del pueblo es doble: expresa una voluntad jurídica y, con su voluntad, la unidad fecunda de España."

Estam segurs de que se enten- derà ello com es. Voz de libertad y no de lucha, que ya pasó: ansa de armonía, hambre de fraternidad."

Veu de llibertat i no de lluita, que ja ha passat: ànsia d'harmonia, fam de fraternitat... Fam de fraternitat...

El Govern Provisional de la República no ha escoltat, per boca de
Macià, la veu d'un partit: ha escoltat la veu d'un poble.

Francesc Macia a Madrid da memorable

Pullman del President : "Catalunya... Macià..." : serenitat a la Cambra : L'"angoixa Macià" : "Seño "Era com un carrer..." : Atocha : Ovació a Catalunya de fraternitat... , "Ahí va Macià" : L'auguri

Qui vulgui escoltar que escolti, senyor Prieto, senyor Maura, senyor Unamuno. Només calen oïdes. I ells per a veure. I una mica d'emoció civil per a viure aquestes hores del destí.

Poques vegades hem sentit en la veu de Don Francesc Macià, una emoció tan profunda. Potser només, en aquelles hores del catorze d'abril, en les balconades de la Generalitat de Catalunya...

Poques vegades, tampoc, no hem sentit

conegut la veu del senyor Alcalá Zamora en la meravella precisa i florida de la seva resposta a Macià i en la presència — materialitzada per l'afany i pel desig — d'un poble que escolta, a centenars de quilòmetres, allà a la Mediterrània, darrera el microfon.

D'un poble que presentava, per mans de Francesc Macià, una veu coberta grises i unes lletres en or, el document de la seva llibertat: l'Estatut.

El trèmul de les seves paraules tenia escalfor de cor, quan Alcalá Zamora deia el seu discurs:

"...Puedo asegurarnos la honda y sincera emoción con que en este momento os hablo. Ahora siento el orgullo de ostentar el emblema de la alta autoridad que me ha conferido el pueblo para recoger el presente documento, en el que se reúnen siglos de tradición, de sufrimientos y de anhelos y que ahora es un mensaje de

libertad y de amor. Yo os saludo, viejo y noble amigo; consejeros de la Generalidad, diputados de las cinco circunscripciones catalanas, que hoy daís una realidad a lo que antes parecía una ficción, o sea el sentirse verdaderos representantes de la Patria entera, porque al sentirnos diputados de Tarragona, de Lérida, de Gerona o de Barcelona, podéis sentirnos también al mismo tiempo diputados de toda España."

I era sincera, sinceríssima, la veu andalusa del President del Govern, quan deia, en acabar, el seu auguri:

"...Siempre salió a nuestro paso el recelo; pero yo os digo que el Estatuto saldrá de las Cortes españolas como una expresión de la libertad de Cataluña, dentro de la unidad de España, que jamás se ha sentido tan fuerte como ahora..."

Els qui hem tingut la sort de viure aquestes hores, no les oblidarem en tota la nostra vida...

Ara, ara serà la tornada, demà al matí. El poble de Catalunya — poble en peu — anirà altra vegada a les esglésies, a saludar el President Macià i el seu seguit, de tornada de Madrid.

En el moli de sol, l'express entrará altra vegada a terra catalana. En terra, quedaran aquests altres pobles, aquests altres vides, aquests altres ofanys que no han sentit el nostre anhel, però que ja aprenen, dia per dia, de respectar-lo. Es prou.

Es prou per tenir confiança i esperar en el demà. Aquell camperol castellà — que jo he vist, en la gran plana ocre, roturant l'entranya d'una terra dura —, aquell camperol castellà, darrera el tir de la vella, que se lleuava el capell al pas del tren que condueix Don Francesc Macià, té alguna cosa de símbol. És una mica de terra viva, de collita fecunda, de

llavor cordial, d'aura germània i optimista.

Ell, ètic sobre la seva terra castellana, dura i calenta, saludava el pas del President:

"—Ahí va Macià..."

Bones, bones jornades aquestes de Madrid. Han desfet molts equívocs, moltes incomprensions, molta història imbecil dels monàrquics. La presència de Macià — en una butaca pròxima

seia, oblidat, Emiliano Iglesias — ha redimit moltes hores de l'"hall" del "Palace".

La Cambra, en saludar el President amb els seus aplaudiments, afirmava noves voluntats.

El discurs de Macià, a la Presidència, davant del President del Govern, fixava moltes posicions i obria molts camins.

El poble català, darrera Don Francesc Macià, deia, amb la gron elo-

qüència de les multituds conscients, paraules definitives.

Qui ha d'escoltar-les, sabrà escoltar-les.

L'auguri emocional del senyor Alcalá Zamora, davant el suprem fet de Catalunya, és un bon auguri:

"...Yo os digo que el Estatuto saldrá de las Cortes españolas, como una expresión de la libertad de Cataluña..."

JOSEP M. MASSIP

El moment solemnis del lliurament de l'Estatut de Catalunya pel president Macià al president del Govern provisional de la República. Entorn, els ministres senyors Nicolau, Añorbe i Domingo, i la representació de Catalunya. (Foto Marín.)

L'arribada a Madrid. L'agradable sorpresa, reflectida en el rostre despert i alegre del President, dels aplaudiments i de les flors... (Foto Marín.)

Demà al matí arriba a Barcelona el President Macià

DESPRES DE LA JORNADA DE MADRID

La voluntat de Catalunya

De tornada d'aquest viatge apoteós, després d'haver tingut la sort envejable d'acompanyar el nostre President en la ruta triomfal de Barcelona a Madrid, per assistir a l'acte solemni i emocionant del lliurament del nostre Estatut, l'amic Massip, company de viatge, em demana per als lectors de LA RAMBLA una impressió d'aquesta jornada memorable...

Precisament hem tingut lleure de comentar — per distreure les hores de tornada — episodis romàntics dels atzars d'una vida com la meua, que per la qualitat i quantitat dels seus incidents ha estat prou intensa en emocions de tota mena, fins al punt que deia ben sincerament al meu company que em feia càrrec d'haver viscut ja més de cent anys, encara que tot just depassi la quarantena.

Doncs bé: aquesta expansió sentimental, que no vol ésser pretenciosa sinó justificada tan sols per la intimitat del moment, com a escripta en la tauleta de l'sleeping, la faig només per anotar la declaració, també sincera, que poques emocions, de la meua vida tan complexa, podran compararse en intensitat i vibració a les fruïdes en el comiat indescriptible de l'estació de Barcelona, al pas per tots els pobles de Catalunya i Aragó, a l'arribada a Madrid i, especialment al moment històric del lliurament de l'E-

statut, escoltant les paraules del nostre cabdill, i la conteste del President de la República.

No m'escan, però, ni en sabria, de fer una informació de tots aquests actes; el que En Massip em demana és la meua impressió personal del moment i de la seva significació amb referència al resultat definitiu que de tot això pot esperar-se per a la solució del nostre problema nacional, i encara que la tasca no sigui fàcil, caldrà que intenti realitzar-la, ni que sigui per a donar expansió a la quantitat de sentiments que emplen el meu esperit després de la vibració d'aquestes hores...

Jo no espero que pugui traïr-me el cor, que em diu, sense dubtar ni un moment, que ha arribat l'hora somniada de la llibertat de la meua terra, perquè la impressió dominant, que voldria comunicar-vos, com a resum d'aquesta jornada, no és pas fruit d'un lirisme emotiu, sinó resultat d'una serena reflexió, consegüent a l'examen dels factors de tota mena que determinen la situació present del nostre plet secular.

I aquesta impressió pot concretar-se en els termes següents: En mig de la confusió naturalíssima en tot període constituent, i enlairant-se per damunt, els trets encara imprecisos de la naixent República, una sola cosa apareix clara, contundent, una-

nime: la voluntat de Catalunya, expressada i traduïda en aquest Estatut, avalat amb el sufragi del poble, ratificat amb aquest clam impressionant de les multituds de Barcelona i de tot Catalunya, que en retre homenatge al President i als parlamentaris reformaven amb crits de joia i de fermesa llur voluntat sobirana de veure regida la nostra terra per les normes plasmades en l'Estatut...

Catalunya ha parlat i vol la seva llibertat dintre una República federal; el seu clam no és egoista ni exigent: és fraternal i generós; i per això no pot ésser

desoït, perquè aquesta voluntat unànime de Catalunya, lluny de suposar cap perill de disgregació, ha de representar i serà sens dubte la garantia més ferma per a la consolidació d'un règim que no podria pas mantenir-se sense respectar els principis de llibertat i democràcia consagrats en l'Estatut.

MANUEL CARRASCO I FORMIGUERA

Parlar en nom d'un partit o d'un grup de partits, és parlar amb veu insegura i feble. Parlar en nom del poble, del poble veritable que conté partits i estaments i tendències, és parlar amb veu robusta i clara i profunda.

A. Rovira i Virgili

Aaaa!... Tot està molt malament!... ¡Aviat no podremni respirar.

NOTES MARGINALS

Les possibilitats de l'Estatut

Primer el plebiscit i ara el viatge del senyor Macià, han creat a Madrid un ambient d'inquietud.

En les meves freqüents anades a Barcelona he pogut constatar que la nostra gent és escèptica en el que es refereix a l'èxit de l'Estatut. Els més optimistes creuen que, per obtenir quelcom, ens caldrà lluitar aferrissadament i defensar les nostres reivindicacions amb les urpes i les dents.

Aquest criteri em sembla tan allunyat de la realitat com m'ho semblaria una confiança excessiva. Cal no situar-se ni en l'un extrem ni en l'altre. Cal confiar, mentre els fets no ens demostrin el contrari, que les coses marxaran normalment i que l'aprovació de l'Estatut no

trobarà altres obstacles que aquells que lògicament ha de trobar un afer d'aquesta mena.

Que a Madrid sembla predominar un ambient d'hostilitat, és cert. Però també és cert que el madrileny que despotica en una "penya" de cafè no ha llegit, ni de lluny, el projecte d'Estatut, i que no és amb aplaudiments o amb xinxets que se'l farà triomfar o fracassar.

L'Estatut de Catalunya tindrà enemics dins les Corts Constituents; però no en tindrà més que la llibertat de cultes, que l'escola laica o la de la parcellació dels latifundis. Si hom el discuteix, i l'anul·litza, i el combat, millor per a nosaltres. La cosa humiliant fóra que no desvetllessis interès, que ens fos donat precipitadament com es dona una almoïna al captaire que ens volem treure del davant.

Al carrer hi haurà, potser, manifestacions anticaltanistes; però això no tindrà cap transcendència. No són els botiguers, ni els xofers, ni els altres respectables ciutadans de Madrid els qui han de decidir, sinó llurs representants en Corts. I aquests, almenys en teoria, ja no poden procedir per impuls passional; aquests estan obligats a actuar amb seny, mirant endavant, fonamentats en llur superior cultura, convençuts que contruen una gran responsabilitat històrica.

Els diputats, per poca simpatia que Catalunya els inspire, pensaran sens dubte aquestes coses: Primer: Que l'Estatut té un origen jurídic, contractual (el Pacte de Sant Sebastià), i que hom el pot combatre en detall, però que no és lícit de vulnerar l'acord de principi damunt el qual es recolza. Segona:

Que ha estat consagrat democràticament pel poble català en el referèndum de fa dues setmanes. I tercera: Que la no aprovació de l'Estatut produiria, tard o d'hora, a Catalunya el mateix resultat que va produir la negació de l'autonomia a Cuba quan Pi i Margall la demanava.

Els parlamentaris no poden prendre la mateixa actitud que el poble. Ells tenen una responsabilitat moral davant les generacions esdevindores, que el poble no té. Ells disposen d'una cultura superior a la del ciutadà mitjà; tenen més elements de judici, més possibilitats i més obligació d'encertar.

Cridarà la multitud anònima, clamarà el senyor Unamuno, gesticularà el senyor Royo Villanova, bramaran els "patriotes" d'"A B C". Però el bon sentit s'imposarà, i les Corts Constituents no voldran contraure la responsabilitat de crear un separatisme que, ara com ara, no existeix.

Tinc confiança en l'èxit final de l'Estatut, perquè crec en la renovació espanyola i perquè crec en Catalunya.

ARTUR PERUCHO

Madrid.

Catalunya manifesta una vegada més, davant Espanya i davant el món, que és un poble, i que té com a tal la voluntat de regir la seva pròpia vida.

A. Rovira i Virgili

MOTORISME

A BILBAO

Els catalans Aranda i Vidal correran a les proves de Güeche i a la Costa del Crist

Les carreres que organitza la Penya Motorista Biscaia són sempre interessants per l'entusiasme que els seus afiliats senten per l'imaginació esport del motor.

Aquest any, a les proves que l'esmentada entitat organitza a Güeche i Costa del Crist, hi prendran part els nostres valents corredors Aranda i Vidal.

El jove recordman correrà amb la Rudge, i Vidal sembla que ho farà amb Norton.

No cal dir que assegurarem l'èxit als dos "ascs" catalans del motor.

CAMIONS AUTOMOBILS

Concessionari per a les províncies de Barcelona i de Girona
JOAN FLOTATS
Tamarit, 95 i 97 - Tel. 31506
BARCELONA

El Gran Premi de Comminges

Els biscaïns Arteche, Anatol i Bejarano hi estaven inscrits

A la importantíssima i clàssica prova que els francesos celebraren ahir al circuit de Saint Gaudens hi figuraven inscrits els corredors espanyols esmentats més amunt.

Bejarano havia de córrer amb la "Douglas" de mig litre, tipus Tourist Trophy 1931, i Arteche amb la "Dunlop" 350 c. c. "camshaft".

Per a la categoria de cotxes les inscripcions són valuoses, destacant-se els noms de Etancelin, amb Alfa Romeo; comte Czalkowski, amb Bugatti; Lehoucq i el xilè Zanelli, que va al cap del Campionat d'Europa de la Muntanya de la A. I. A. C. R.

Copes i Medalles der a esport

E. SEGURA

Plaça Francesc Macià, 16
Teléfono 17915

MOTONAUTICA

Les proves d'outboards per al Campionat d'Espanya

A SANTANDER

El Club Marítim de Santander ha publicat el reglament de les proves d'outboards, que es disputaran durant els dies 17, 18, 19 i 20, a la badia, llevat de la primera que se celebrarà al riu Pas, on s'intentarà batre el rècord del quilòmetre llançat.

Cada regata serà sobre diferents distàncies.

La del dia 19 correspondrà al Campionat d'Espanya.

MAISON DOREE

Café-Brasserie
Restaurant

CARTA D'ESTIU

Cobert especial
a 7 pessetes

De 1 a 3 i de 9 a 11

ALES I MOTORS

Com que tothom ha d'anar i veure sovint entre Madrid i Barcelona, i els avions de la "Classe" són molt còmodes, i a més els diputats i altres personatges tenen moltes facilitats per a viatjar, l'habitual dels viatgers aeris penetra als nostres costums. Ja no sobta ningú saber que En Pere o En Pau ha anat i ha tornat dues o tres vegades en avió.

Com a esportius, ens en fem molt. Semblava que no arrelaria mai més, a l'aviació, el costum de viatjar per via aèria. Una cosa tan simple com afirmar que l'avió és més segur com més ràpid i més alt vola — perquè pot planejar molt millor en cas d'avaria — sorprèn encara moltes persones cultes. I, tanmateix, és evident. Com és evident que no poden haver-hi, en els amplis camins del cel, xocs, descarrilaments ni topades. Només hi ha dues formes d'accident possibles en l'aviació: l'incendi i l'avaria dels motors. El primer és pràcticament conjurat, sobretot en les línies regulars: cada molts mesos llegiu un cas d'incendi d'avió civil, tot i que hi ha al món uns quants milers de línies regulars amb servei quotidià. Quant a l'avaria, és sabut que tots els avions de línia porten més d'un motor: dos, tres o quatre. Si un ha de deixar de funcionar, els altres prossegueixen. I, encara, cal pensar que hi ha en cada aparell dispositius de control i seguretat perfectament mantinguts i eficients: paracaigudes, extintors,

Sembla que aviat hauran de tornar a parlar d'En Puig el "gruixut". Ens han dit que si bé a Montserrat li plau força d'estar-hi, enyorava la benzina i les xerrameques amb els clients. Per altra part, En Mensa també està trist, i diu que es troba molt solat sense En Puig.

Fa molts dies que En Solanelles i l'Amat volen inaugurar una estació de servei per a automòbils. Però pel que es veu la cosa va llarga. El motiu d'aquesta tardança sembla que cal cercar-la a Madrid.

En Solanelles deia l'altre dia que si ell sabés parlar bé el castellà ja ho tindria arranjat, puix que hauria anat personalment a demanar el permís per tal que li donessin benzina.

Ens agradaria — i sabem que plauria molt als nostres lectors — que En Borràs i En Messeguer ens diguessin quines varen ésser les condicions pac-

Vol sense motor

Resultats del darrer concurs del Rhon

El resum dels millors resultats tècnics obtinguts en el darrer concurs del Rhon, és el següent:

Göhenov. — Vol de distància fins a Madeburgo (220 quilòmetres), amb una alçada màxima de 2.500 metres.

Hirt. — Vol de distància fins a Halle (175 quilòmetres), amb una alçada màxima de 1.700 metres.

Kronfeld. — Vol de distància fins a Arnsberg (171 quilòmetres), amb una alçada màxima de 1.100 metres.

Groenhov. — Vol de distància fins a Lanbach (110 quilòmetres), amb una alçada màxima de 1.400 metres.

Hirt. — Vol de distància fins a Usingen (107 quilòmetres).

Teichmann. — Vol d'alçada 2.082 metres.

Pfeiffer. — Vol d'alçada 2.080 metres.

Schupf. — Vol de durada 8 hores 56 minuts.

premsa esportiva, la més indicada per propagar un esport naixent, el més viril, el més complet; ho devem exclusivament als mateixos jugadors que l'havem propagat a l'amic, al company de treball, al neguit; ho devem a la tasca ferma i inextinguible del nostre reverend Pare Millan, ho devem a alguns altres amics de bona voluntat que han treballat silenciosament, que s'han desvelat i han fet per al nostre basket quelcom més que els escriptors esportius.

He vist durant el transcurs d'aquests darrers anys als diaris lo-

data, lloc i hora; altrament, impossibilitat d'assistir-hi, desconeixen després l'ur resultat, i és convenient anar a la recerca de l'amic perquè els posi al corrent.

Fóra hora ja que es procurés, senyors directores esportius de diaris i periòdics, que en virtut de l'increment que pren avui aquest esport, es mirés d'animar-lo amb més publicitat, de repòrters esportius no en manquen pas a casa nostra.

Un reconet per la secció de Basket-Ball a la plana dels Esports no és cap destorb per al diari. A vegades llegim articles relacionats a

L'Arc de la seva fama udeu tots els continents en una sola exclamació: "CHAMPION".
Concessionari: Francesc Flores
ESPINARDO (Múrcia)

AERONAUTICA

Ha estat ajornat el II Concurs d'Aviació a Cardedeu

A l'objecte d'atendre amb la màxima atenció l'organització del concurs d'aviació, que organitzat per l'Ajuntament de Cardedeu, havia de celebrar-se diumenge, dia 16, al camp municipal d'atterratge "Les Pinedes", ha estat ajornat fins al dia 30 del corrent.

En temps oportú es publicaran les bases i condicions del dit concurs.

La tenacitat de Le Brix i Doret

París, 16. — Els aviadors Le Brix i Doret, que recentment sofriren un greu accident quan es trobaven volant damunt Sibèria, en llur intent de vol sense escales París-Tòquio, acabaren de comunicar que han rebut del Govern japonès l'oportuna autorització per a volar damunt aquell territori.

Els esmentats aviadors han declarat que solament els manca arribar a Tòquio, amb el propòsit d'arribar a Tòquio d'un sol i formidable salt. Si aconseguissin de realitzar aquest raid, haurien batut el rècord mundial de vol a distància en línia recta que detenten els aviadors americans Boardman i Polando, amb llur recent vol Nova York-Constantinoble.

Totes les despeses que suposa aquest formidable vol, incluint l'aparell, els sufragis el conegut perfumista, propietari d'empreses periodístiques Francesc Coty, gran amateur de l'aviació, el qual sufragà també les despeses del primer i únic vol París-Nova York, que realitzaren Costes i Bellonte en llur avió "Signe d'Interrogació".

TEATRES

TEATRE NOVELTATS

Avui, nit, a les 10

Butaques des de 2'50 Ptes.

LOS PARIENTES DE LA NATI

LA MONTERIA

per Matilde Martín, Trini Avellí, Antoni Miras, Antoni Palsos i Joan Barajas, i

LA TRAGEDIA DE PIERROT

per les gentils tiples Avellí i Gubert.

Demà, tarda i nit, grans programes amb la reestrena de l'obra

El asombro de Damasco

Divendres, estrena de

QUE TIENE LA JOTA, MADRE!

Es despataxa a comptaduria.

CINEMES

Coliseum

Temporada de "represes"

Avui, nit, a les 10:

TEMPORADA DE REPRESSES

Avui, nit, a les 10:

SONORA - LIMPIEZA GENERAL

(comica) - **EL ACORDONISTA**

(dibutxos) i **EL GRAN CHARCO**

Per Maurice Chevalier i Claudette Colbert

Pantascio

L'únic per la seva temperatura fresca i agradable

Avui, nit, a les 10

ACTUALIDADES - ATRACCIO SONORA - COMICA - DEPORTES

NAUTICS - SONBRAS DE GLORIA

Plim totalment parlat i cantat en espanyol

CINEMA PARIS

Avui, nit, a les 10

UN MAGNIFICO FLIRT, amb Florence Widor Orquestra Canaro, amb Robert Rey, Harold Lloyd en

QUE FENOMENO!

ROSSELLO CINEMA

Avui, nit, a les 10

Misterios de Africa

(de Febrer i Blay)
Explicada en espanyol

EL COTXE NACIONAL

NO DEIXEU D'EXAMINAR EL NOU MODEL

HISPANO

LLICENCIA FIAT

POTENCIA FISCAL 10 HP.

AGENCIA:

Martínez i Sugrañes

MALLORCA, 277

tades entre l'Agustinet i En Balaunya, puix que segons referències ells varen ésser testimonis de les negociacions portades a cap per tal de celebrar aviat el debut del simpàtic "acumuladorista".

Sembla que "aviat" serà un fet que En Ferran de Biscaia sigui pilot aviador. Només li manca fer pràctiques unes catorze hores i volar uns cinc minuts cada setmana!

Carrera de cross-country motorista-ciclista

Per al dia 30 d'aquest mes, amb motiu de la Festa Major del Coll, es prepara un esdeveniment esportiu organitzat pel Casal Català Republicà del Coll i la Col·lectivitat Social Organitzada d'Estat Català (Secció Esportiva), consistent amb una carrera de cross country moto-ciclista, per a la qual han concedit valuosos premis diverses personalitats barcelonines. Properament s'ampliaran detalls.

etcètera. L'avió, doncs, és més segur que el tren i que l'automòbil, més segur que anar a peu per Barcelona. El percentatge d'accidents de l'aire és menor, a igual nombre de persones transportades, que en qualsevol altre mitjà de locomoció. I la majoria d'aquests accidents, contra allò que podria semblar, tenen conseqüències lleus.

En l'avió, el factor principal és l'home que el mena. Els pilots de

CASAS
FOTOGRAF
TREBALLS PER A AMATEURS
Zurbano, 3

l'ínia, tant per llur perícia sempre comprovada com pel nombre d'hores de vol que porten, ofereixen totalment de garanties tècniques i morals. Volar, doncs, viatjar en avió, no és pas una aventura perillosa, sinó un plaer. L'avió trepidant i palpitant és bell, confortable i ràpid. Viatjar en avió és un esport passiu que, segons i com, pot resultar per torna un bon negoci.

N. GRIERA

NEUMATICS

A MES BON PREU QUE NINGU

SERVICE STATION, S. A.

Aragó, 270 i 272 - Telèfon 11550

Als directors esportius

No coga a ficcionat, sinó com a jugador ja veterà en basket i per haver estat des de la seva naixença junt a ell i treballat sempre en pro del dit esport, formulo aquest senzill article per exposar no una queixa de la que algú es pogués sentir molestat, sinó tan sols per posar de manifest la negligència a què està sotmès el nostre esport.

Els primers anys de pràctica i els primers campionats celebrats a la nostra terra, fora del migratet cercle de jugadors que érem els federatius i els delegats, ningú més tenia coneixement del basket; era precís, doncs, per fomentar-lo, per a donar-lo a conèixer, propaganda de premsa; calia que els diaris i periòdics en ajudessin; era l'únic mitjà eficaç que es podia emprar per al seu creixement.

Ens ho fèiem tot nosaltres. Els delegats o a vegades el mateix jugador complenava unes quantes gaselles i eren tramessas a tots els diaris; els directors esportius o qui els rebien aquelles notes i desconeixement llur objecte, rares vegades vèiem acomplert el nostre prec d'inscripció.

Han passat diversos anys i avui podem veure amb cert goig el nucli de clubs amb què compta la Federació Catalana de Basket-Ball i un estol considerable de novells jugadors. A qui ho deya? No a la

calcs comptats articles (no l'anunci d'algun partit, la majoria de les vegades a prec dels propis clubs cuntdents), gairebé sempre criticant la mala actuació dels elements federatius o possant de manifest la mala decisió d'un fall arran d'algun partit de Campionat; però ho havem vist sempre defensant un mateix club; i per què no parlar-ne de tots per un igual? Aquests articles eren signats per un pseudònim, no sempre el mateix. Si aquests pseudònims han sabut criticar o alabar l'actuació d'elements jugadors o no jugadors, per què no fer-ho a tots? Per què no han ressenyat partits? Per què no han propagat el basket a través de la premsa? Fóra inútil

altres esports completament mancats d'interès.

També havem de dir que la Federació, per la seva part, s'ha limitat sempre a confeccionar sols el programa de Campionat i amb prou feines. Per tota també a la Federació l'organització de bons partits en llocs on es pugui mostrar a les masses esportives els avenços que havem fet, la nostra classe, la veritat del nostre esport (no un joc de nenes), i a això també i haurien d'ajudar-hi els clubs.

No considero encara prou avançada la classe femenina perquè s'exhibeixi en un camp de futbol com Les Corts, això proporciona al que no coneix encara el basket un

Exide
Els acumuladors de més fama :: Recanvis de totes menes per a la part elèctrica dels autos

Reparacions garantides - Autotracció Elèctrica, S. R.
Molí, 6 i 8 (Aribau - Diagonal) - Telèfon núm. 77420

d'esbrinar-ho. De totes maneres, encara havem d'agradir-los el poc que han fet.

Havem d'obrir un parèntesi davant l'efimera actuació de la "Gaceta Deportiva"; fou l'única que obri una secció de basket i hi vèiem tots els dimarts les dades i resultats de tots els partits de Campionat dels grups A i B.

Més d'una vegada m'he trobat amb esportius simpatitzants del nostre esport completament a les fosques sobre la celebració d'algun partit oficial o de regular interès i han de desistir d'anar-hi per desconeixer

Francisc de P. Matabosch i Batlle

MIRALLS, MARCS

MOTILURES

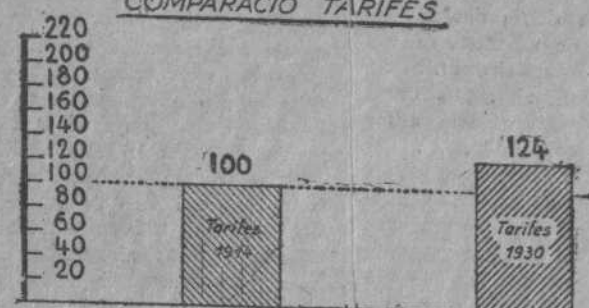
J. M. Terrés Camaló, S. C.

Ausias March, 3 - Tel, 18155

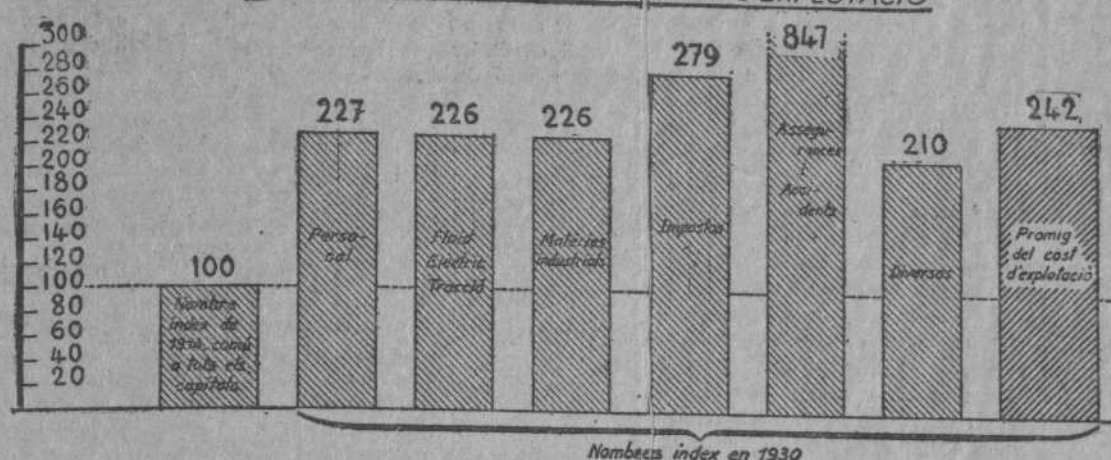
LES TARIFES DELS SERVEIS PÚBLICS DE TRANSPORT "EN COMÚ" A BARCELONA

TRAMVIES

COMPARACIÓ TARIFES

GRÀFIC D'AUGMENTS EN EL COST D'EXPLOTACIÓ

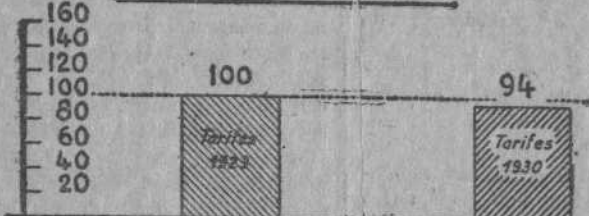

Nombres index en 1930

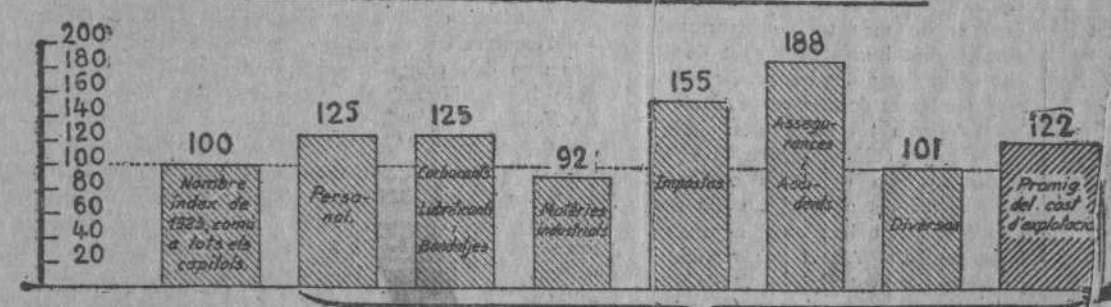
MENTRES EL COST D'EXPLOTACIÓ DE 1930, COMPARAT AMB EL DE 1914, HA SOFERT UNA PUJA DEL 142%, LES TARIFES NOMÉS HAN SOFERT UN AUGMENT DEL 24%.

AUTOBUSOS

COMPARACIÓ TARIFES

GRÀFIC D'AUGMENTS EN EL COST D'EXPLOTACIÓ

Nombres index en 1930

MENTRES EL COST D'EXPLOTACIÓ DE 1930, COMPARAT AMB EL DE 1923, HA SOFERT UNA PUJA D'UN 22%, LES TARIFES HAN SOFERT UNA BAIXA DEL 6%.

AQUESTS EREN ELS COSTOS D'EXPLOTACIÓ ABANS DE LES MILLORES CONCEDIDES DARRERAMENT AL PERSONAL. ESTABLERTES JA AQUESTES, EL CAPÍTOL DE "PERSONAL" S'HA ELEVAT A 299 A TRAMVIES I A 170 A AUTOBUSOS.

COMPARACIÓ DE LES TARIFES DELS "TRANSPORTS EN COMÚ" DE LES PRINCIPALS CAPITALS EUROPEES AMB LES DE BARCELONA

TRAMVIES

Bitllet mínim

Paris	1 ^a Classe 0'90 Frs = Ptes 0'41
Londres	1 ^a Classe 0'60 = Ptes 0'21
Berlin	1 ^a Classe 0'25 Pf. = Ptes 0'10
Roma	1 ^a Classe 0'40 Lires = Ptes 0'25
Barcelona	1 ^a Classe 0'10 = Ptes 0'10

Distància que's pot recórrer per 0'10 Ptes, o la seva equivalència, a

Paris	609 ms en 1 ^a Classe
Londres	806 ms
Berlin	769 ms
Roma	1600 ms
Barcelona	1984 ms

AUTOBUSOS

Bitllet mínim

Paris	1 ^a Classe 0'90 Frs = Ptes 0'41
Londres	1 ^a Classe 0'60 = Ptes 0'21
Berlin	1 ^a Classe 0'25 Pf. = Ptes 0'10
Roma	1 ^a Classe 0'70 Lires = Ptes 0'43
Barcelona	1 ^a Classe 0'10 = Ptes 0'10

Distància que's pot recórrer per 0'10 Ptes, o la seva equivalència, a

Paris	562 ms en 1 ^a Classe
Londres	705 ms
Berlin	769 ms
Roma	1675 ms
Barcelona	1988 ms

BARCELONA ÉS LA CIUTAT QUE POSSEIX LES TARIFES MÉS ECONÒMIQUES DE TOTES LES CAPITALS EUROPEES. A LES DITES CAPITALS TOTS ELS SERVEIS ACABEN ENTRE 10 I 11 DE LA NIT. A BARCELONA LA MAJOR PART DE LES LÍNIES TRAMVIÀRIES ELS PERLLONGUEN FINS PROP DE LES 2 DE LA MATINADA I EN ALGUNES LÍNIES EL SERVEI ÉS PERMANENT.

Tramvies de Barcelona, S. A. Companyia General d'Autobusos de Barcelona, S. A.

"TRAMVIES DE BARCELONA, S. A.", "COMPANYIA GENERAL DE TRAMVIES", "TRAMVIES DE BARCELONA A SANT ANDREU I EXTENSIONS S. A. I "COMPANYIA GENERAL D'AUTOBUSOS DE BARCELONA, S. A.", tenen l'honor d'assabentar el públic que en concedir augments de sou i altres millores al seu personal, com a conseqüència de reunions celebrades sota la presidència del Ciutadà Alcalde de Barcelona, varen fer avinent, com a qüestió prèvia, que no podrien complir els acords presos, mantenint les tarifes que actualment regeixen en els mitjans de transports que exploten, i com sigui que des de primer de juliol passat les Companyies esmentades han implantat els augments i millores convinguts amb el seu personal, es veuen ja en la necessitat de procedir, dintre dels límits fixats per les respectives concessions, a les modificacions de llurs tarifes que es detallen a continuació i que començaran a implantar-se, successivament, a les línies d'aquestes Companyies, segons s'avisarà, per mitjà de cartells fixats en els cotxes.

Barcelona, agost de 1931

TRAMVIES

NOVES TARIFES

Els bitllets actuals de 10, 15 i 20 cèntims sofriran un recàrrec del 20 per 100, o sigui que valdran 12, 18 i 24 cèntims, respectivament. Amb la finalitat de poder fer efectives aquestes quantitats, s'expandran uns carnets de tiquets, de 6 cèntims el tiquet (carnet de 20 tiquets, 1'20 pessetes). Contra lliurament del nombre de tiquets necessaris, el cobrador facilitarà al passatger el bitllet del preu respectiu, o sigui d'aquesta forma: 2 tiquets es canviaran per un bitllet de 12 cèntims; 3 tiquets, per un de 18 cèntims; 4 tiquets per un de 24 cèntims.

Els esmentats bitllets de 12, 18 i 24 cèntims podran tan sols canviar-se per tiquets. Els passatgers que no posseixin tiquets per adquirir-los, pagaran en efectiu, i els cobradors els faran lliurament d'altres bitllets, que tindran un augment de 5 cèntims sobre els preus actuals, és a dir: que el bitllet actual de 10 cèntims valdrà, pagant en efectiu, 15 cèntims; el de 15 cèntims actual, en valdrà 20, i el de 20 cèntims actual, valdrà 25 cèntims.

Els bitllets actuals de 25 cèntims i superiors valdran únicament 5 cèntims més de llur preu actual i seran percebuts pels cobradors solament en efectiu, és a dir, que per ells no s'admet el canvi per tiquets.

TOTS ELS COBRADORS DE TRAMVIES TINDRAN CARNETS DE TIQUETS PER A FACILITAR-LOS AL PÚBLIC. (CARNET DE 20 TIQUETS, 1'20 PESSETES.)

AUTOBUSOS

NOVES TARIFES

Línia "A"

Avda. 14 d'Abril - Casanova	a Plaça de la Universitat	15
Aribau - Provença	a Plaça de Catalunya	15
Plaça de la Universitat	a Plaça de l'Angel	15
Plaça de Catalunya	a Plaça de Palau	15
Via Laietana - Alt St. Pere	a Estació de M. S. A.	15
Avda. 14 d'Abril - Casanova	a Plaça d'Urquinaona	20
Aribau - Provença	a Plaça de l'Angel	20
Aribau - Aragó	a Plaça d'Antoni López	20
Plaça de la Universitat	a Estació de M. S. A.	20
Plaça de Catalunya	a Estació de M. S. A.	25
Avda. 14 d'Abril - Casanova	a Estació de M. S. A.	25

(o viceversa)

Línia "B"

Sans	a Corts Catalanes - Urgell	10
Plaça d'Espanya	a Plaça de la Universitat	10
Sans	a Plaça de la Universitat	15
Plaça d'Espanya	a Plaça de Catalunya	15
Corts Catalanes - Urgell	a Plaça d'Urquinaona	15
Plaça de la Universitat	a Saló de Fermi Galán	15
Plaça de Catalunya	a Castillejos	15
Arc del Triomf	a St. Martí-Quatre Cantons	15
Corts Catalanes - Urgell	a Saló de Fermi Galán	20
Plaça de Catalunya	a St. Martí-Quatre Cantons	20
Corts Catalanes - Urgell	a Castillejos	25
Plaça de la Universitat	a St. Martí-Quatre Cantons	25
Sans	a St. Martí-Quatre Cantons	30

(o viceversa)

Línia "C"

Drassanes	a Plaça de la Universitat	10
M. del Duero - C. Asalto	a Plaça de Catalunya	15
Mercat de Sant Antoni	a Arc del Triomf	15
Mercat de Sant Antoni	a Clot (Plaça)	25
M. del Duero - C. Asalto	a Clot (Plaça)	30
Drassanes	a Clot (Plaça)	35
Mercat de Sant Antoni	a Carrer d'Estévez	30
Plaça de Catalunya	a Clot (Plaça)	20
Plaça de Catalunya	a Sant Andreu-Sta. Marta	35
Arc del Triomf	a Clot (Plaça)	15
Arc del Triomf	a Carrer d'Estévez	20
Arc del Triomf	a Sant Andreu (Fielat)	35
Clot (Plaça)	a Carrer d'Estévez	15
Castillejos	a Navas de Tolosa	15
Navas de Tolosa	a Tallers Hispano-Suïssa	15
Clot (Plaça)	a Sant Andreu-Sta. Marta	20
Carrer d'Estévez	a Sant Andreu (Fielat)	25
Carrer d'Estévez	a Sant Andreu (Fielat)	15
Passeig de Fabra i Puig	a Sant Andreu (Fielat)	10
Drassanes	a Sant Andreu (Fielat)	40

(o viceversa)

Línia "D"

Rambla del Prat	a Passeig de Gràcia - Aragó	15
Passeig de Gràcia - Aragó	a Plaça de l'Angel	15
Plaça de l'Angel	a Barceloneta	15
Plaça de Catalunya	a Plaça de Palau	15

Línia "E"

Passeig de Gràcia - Provença	a Plaça d'Urquinaona	15
Passeig de Gràcia - Aragó	a Plaça d'Antoni López	20
Passeig de Gràcia - Provença	a Plaça de l'Angel	20
P. Gràcia - Avda. 14 d'Abril	a Plaça d'Urquinaona	20
Rambla del Prat	a Plaça de Catalunya	20
Plaça de Catalunya	a Barceloneta	20
Rambla del Prat	a Barceloneta	25

(o viceversa)

Línia "F"

Travessera - Vallespir	a Provença - Entença	10
Travessera - Vallespir	a Urgell - Provença	15
Provença - Entença	a Urgell - Corts Catalanes	15
Urgell - Provença	a Plaça de la Universitat	15
Urgell - Corts Catalanes	a Plaça d'Urquinaona	15
Plaça de la Universitat	a Estació del Nord	15
Travessera - Vallespir	a Urgell - Corts Catalanes	20
Urgell - Corts Catalanes	a Estació del Nord	20
Urgell - Provença	a Plaça d'Urquinaona	20
Travessera - Vallespir	a Plaça de Catalunya	25
Provença - Entença	a Plaça d'Urquinaona	25
Urgell - Provença	a Estació del Nord	25
Travessera - Vallespir	a Plaça d'Urquinaona	30
Provença - Entença	a Estació del Nord	30
Travessera - Vallespir	a Estació del Nord	35

(o viceversa)

S'anunciarà als cotxes de cada línia, respectivament, la data d'implantació en la mateixa de les modificacions més amunt esmentades

